

C-179/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. április 7.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Curtea de Apel București (Románia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. március 3.

Felperes:

Fondul Proprietatea SA

Alperesek:

Guvernul României

SC Complexul Energetic Hunedoara SA, felszámolás alatt

SC Complexul Energetic Oltenia SA

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice
„Transelectrica” SA**Beavatkozó fél:**

Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri

Az alapeljárás tárgya

A Hotărârea Guvernului României nr. 138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică (a román kormány energiaellátás biztonságát célzó intézkedések elfogadásáról szóló 138/2013. sz. határozata; a továbbiakban: 138/2013. sz. kormányhatározat) megsemmisítése iránti közigazgatási kereset. A jogvita tárgyát egyrészt az képezi, hogy e jogi aktus révén állami támogatás nyújtása valósul-e meg, másrészt pedig az, hogy a szóban forgó jogi aktus ellentétes-e a 2009/72 irányelvvel.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikkén alapuló, az EUMSZ 107. cikknek és EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének, valamint a 2009/72 irányelv 15. cikke (4) bekezdésének értelmezésére irányuló kérelem.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

a) Az EUMSZ 107. cikk értelmében vett állami támogatásnak, vagyis az állam által vagy állami források révén finanszírozott intézkedésnek minősül-e a román állam által elfogadott azon szabályozás, amely többségi állami tulajdonban lévő két társaság javára:

a.1. a teherelosztáshoz való hozzáférésnél elsőbbséget biztosít és az átvitelrendszer-üzemeltetőt arra kötelezi, hogy e társaságoktól műszaki szolgáltatásokat vegyen igénybe, valamint

a.2. előírja, hogy a villamosenergia-hálózathoz való hozzáférésnél a szóban forgó két társaság által előállított villamos energia garantált hozzáféréssel rendelkezzen, ami e két társaság folyamatos üzemeltetését biztosítja,

ha szelektív jellegű, és ha érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet. Amennyiben e kérdésre igenlő választ kell adni, az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése alapján be kell-e jelenteni a szóban forgó állami támogatást?

b) Összeegyeztethető-e a 2009/72/EK irányelv 15. cikkének (4) bekezdésében szereplő rendelkezésekkel az, ha a román állam a villamosenergia-hálózathoz való garantált hozzáférési jogot nyújt többségi állami tulajdonban lévő két társaság számára, amely jog az említett két társaság folyamatos üzemeltetését biztosítja?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Az EUMSZ 107. cikk és EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése;

A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkének (4) bekezdése;

A megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. április 23-i 2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (60) preambulumbekzdése és 16. cikke (2) bekezdésének b) pontja;

A villamosenergia-ellátás biztonságát és az infrastrukturális beruházások védelmét célzó intézkedésekről szóló, 2006. január 18-i 2005/89/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (5) preambulumbekzdése.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Hotărârea Guvernului României nr. 138/2013 privind adoptarea unor măsuri pentru siguranța alimentării cu energie electrică (a román kormány energiaellátás biztonságát célzó intézkedések elfogadásáról szóló 138/2013. sz. határozata). E jogi aktus az SC Complexul Energetic Hunedoara SA társaság (a továbbiakban: CEH) és az SC Complexul Energetic Oltenia SA társaság (a továbbiakban: CEO) mint alperesek tulajdonát képező kombinált villamosenergia- és hőerőművek által előállított villamos energia garantált hozzáférését biztosította a villamosenergia-hálózathoz. Ezenfelül a Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” SA-t (nemzeti villamosenergia-szállító társaság; a továbbiakban: Transelectrica) mint átvitelrendszer-üzemeltetőt a fent említett villamos energia tekintetében arra kötelezte, hogy az elsőbbségi alapú teherelosztást az Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (nemzeti szabályozó hatóság az energiaágazatban; a továbbiakban: ANRE) által elfogadott rendeletekben előírt feltételeknek megfelelően biztosítsa. Végezetül, a fent említett két gazdasági társaságot a nemzeti villamosenergia-rendszer biztonsági szintjének fenntartása céljából arra kötelezte, hogy az ANRE által kiadott rendeletekben előírt feltételeknek megfelelően, meghatározott villamosenergia-kapacitás fenntartása mellett kiegészítő szolgáltatásokat nyújtsanak a Transelectrica részére. Ezeket az intézkedéseket 2013. április 15. és 2015. július 1. között alkalmazták, majd ezt követően, kizárólag a CEH vonatkozásában, 2017. december 31-ig hosszabbították meg.

Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale (a villamos energiáról és a földgázzal szembeni 123/2002. sz. törvény; a továbbiakban: 123/2012. sz. törvény): az 5. cikk (3) bekezdése, amely a 2009/72 irányelv 15. cikkének (4) bekezdését ülteti át a román jogba, és amely a 138/2013. sz. kormányhatározat jogalapját képezi: „[a]z ellátás biztonságának érdekében a kormány határozattal a villamosenergia-hálózathoz való garantált hozzáférést biztosíthat a belföldi primer energiaforrásokot felhasználó erőművekben előállított villamos energiának évenként, az állam teljes bruttó energiafogyasztásának megfelelő villamos energia előállításához szükséges egyenértékű energiaforrás teljes mennyiségének 15%-át meg nem haladó mértékben”.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A felperes Fondul Proprietatea SA (a továbbiakban: felperes) kisebbségi részvényese a Hidroelectrică SA társaságnak, amely megújuló energiaforrásokból állít elő villamos energiát, és a rendszerrel kapcsolatos fő műszaki szolgáltató Romániában. E társaság többségi részvényese a román állam. Az alperes CEH és CEO két olyan társaság, amelyek többségi részvényese ugyancsak a román állam, és amelyek belföldön előállított energiaforrások felhasználásával, nem megújuló energiaforrásokból állítanak elő villamos energiát. Az alperes Transelectrica társaság többségi állami tulajdonban áll, és az egyetlen átvitelrendszer-üzemeltető Romániában.

- 2 A 13/2013. sz. kormányhatározatra vonatkozó *note de fundamentare* (előkészítő jogi aktusok) ismertetik e jogi aktus elfogadásának indokait. Azt rögzíti, hogy a nemzeti villamosenergia-rendszer biztonsága érdekében a nemzeti energiafogyasztást fedező villamos energia előállításához energiamixet kell létrehozni és fenntartani. A román kormány a szóban forgó energiamix megvalósítása során az energiabiztonság és az energiafüggetlenség biztosítása szempontjából kiemelt jelentőséget tulajdonított a belföldi energiaforrások felhasználásának.
- 3 A 2005/89 irányelv (5) preambulumbekzdésében ismertett érvelésnek megfelelően a megújuló energiaforrásokból származó villamosenergia-termelés kapacitásának az előző években bekövetkezett – és az előrejelzések alapján – a soron következő években várható exponenciális növekedése villamosenergia-ellátást biztosító intézkedések meghozatalát tette szükségessé.
- 4 A rendszer megfelelőségének biztosítása és a villamosenergia-kereslet teljes biztonságban történő fedezése céljából a nemzeti villamosenergia-rendszeren belül léteznie kellett egy bizonyos, az erőművek által rendelkezésre tartott olyan kapacitásnak, amely jelentősen meghaladja a csúcsidőszakban igénybe vett kapacitást. Ezenfelül a terhelés folyamatos változásainak kiegyenlítése céljából működési tartalékokat kellett állandó jelleggel a rendszerüzemeltető rendelkezésére tartani. A megújuló energiaforrásokból származó villamosenergia-termelés exponenciális növekedése következtében jelentősen megnövekedett a terhelésváltozások gyakorisága, mivel az ilyen villamosenergia-termelők rendelkezésre állása korlátozott, energiatermelésük pedig nem szabályozható. A rendszer megfelelőségének biztosítása érdekében tehát feltétlenül szükség volt járulékos tartalékkapacitásra.
- 5 Következésképpen a potenciális járulékos tartalékkapacitásoknak egyes, klasszikus energiaforrásokat felhasználó villamosenergia-termelői kapacitások hasznosításból történő kivonása miatti csökkenése a nemzeti villamosenergia-rendszer ellátásának biztonságát és egyenesen az ország energiabiztonságát is hátrányosan érintette.
- 6 Az előkészítő jogi aktusok mellett a Cseh Köztársaság, Szlovákia, Magyarország és Románia piacainak összekapcsolására irányuló „4M – Market Coupling” projekt 2014. novemberi elindítására is utaltak. A határmenti rendszerösszekötő kapacitás Románia nyugati hálózatán történő bővítése ezen a területen a jövőre nézve jelentős termelési kapacitás kiépítését követelte meg.
- 7 A nem megújuló energiaforrásokból származó villamos energiát termelő erőművek, különösen a szén felhasználó erőművek költségei megnövekedtek azon tény okán, hogy nem tudtak folyamatosan üzemelni, és minden olyan esetben, amikor ezeket leállították, a beindításukhoz szükséges hosszú időtartam és az e művelettel kapcsolatos magas költségek miatt nem voltak képesek kiegészítő szolgáltatásokat nyújtani. Az ilyen erőművek tehát nem lehettek versenyképesek a piacon és csökkentették az energiaszükséglet kielégítéséhez

való hozzájárulásukat, aminek hatása továbbgyűrűzött a bányászatba, csökkentve a villamosenergia-előállítás folyamatában felhasznált szénmennyiségeket.

- 8 Ilyen körülmények között megállapítást nyert, hogy a nemzeti villamosenergia-rendszer ellátásának biztosításához és az ország energiafüggetlenségéhez szükség van az ilyen, nem megújuló erőforrásokból származó villamos energiát termelő erőművek működésére. Ez volt a helyzet a CEH és a CEO tulajdonát képező kombinált villamosenergia- és hőerőművek esetében is, amelyek belföldön előállított energiaforrásokat használtak fel, és jelentősen hozzájárultak a nemzeti villamosenergia-rendszer jelentős hiánnyal küzdő egyes területeinek biztonságához. A kombinált villamosenergia- és hőerőművek lassú beindítási idejére tekintettel azonban a két társaság – hacsak éppen nem egy meghatározott villamosenergia-kapacitással üzemeltek – nem tudtak eleget tenni a kiegészítő szolgáltatások biztosítását szolgáló megrendeléseknek.
- 9 E megfontolásokra tekintettel a román kormány a 123/2012. sz. törvény 5. cikkének (3) bekezdése alapján elfogadta a 138/2013. sz. kormányhatározatot, amellyel a villamosenergia-hálózatokhoz való garantált hozzáférést biztosított a CEH és a CEO által előállított villamos energia tekintetében, biztosította a villamos energia elsőbbségi alapú teherelosztását és e két társaságot arra kötelezte, hogy egy meghatározott villamosenergia-kapacitás mellett kiegészítő szolgáltatásokat nyújtsanak.
- 10 Mivel a felperes mint a Hidroelectrica SA részvényese úgy vélte, hogy e jogi aktus kárt okoz számára, közigazgatási keresetet terjesztett elő, amellyel a 138/2013. sz. kormányrendelet megsemmisítését kérte, többek között arra hivatkozva, hogy jogellenes állami támogatás valósult meg. A Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri (a gazdaságért, energiaügyért és kereskedelemért felelős minisztérium, Románia) az alperes román kormány támogatása végett beavatkozott az eljárásba. A keresetet a Curtea de Apel București (bukaresti ítéletábra, Románia) bírálta el. Az elsőfokú ítéletet megtámadták az Înalta Curte de Casație și Justiție (legfőbb semmítő- és ítélszék, Románia) előtt, amely hatályon kívül helyezte a megtámadott ítéletet, mivel az elsőfokú bíróság nem vizsgálta meg a felperes által felhozott összes jogellenességi kifogást, és az ügyet visszautalta a Curtea de Apel București (bukaresti ítéletábra) elé, amely úgy határozott, hogy a jelen ügyben előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszt a Bíróság elé.

Az alapeljárás feleinek főbb érvei

- 11 A **jogellenes állami támogatásnak** a 138/2013. sz. kormányhatározat általi nyújtásával kapcsolatban a **felperes** előadja, hogy az EUMSZ 107. cikkben meghatározott összes feltétel teljesül.
- 12 Az *intézkedésnek az állam által vagy állami források révén történő finanszírozására vonatkozó feltételt* illetően lényegében azzal érvel, hogy a CEH

és a CEO a villamosenergia-hálózatokhoz való garantált hozzáférésük biztosításával jogosulttá válhat arra, hogy az előállított villamos energiát elsőbbséggel, a versenytársakat megelőzve értékesítse. Márpedig, az energiapiacról származó finanszírozási forrásoknak kormányhatározat által meghatározott termelőkhöz történő becsatornázása az állami forrásból történő finanszírozás egyik formájának minősül. Ezenfelül a kiegészítő szolgáltatásoknak a CEH-nél és a CEO-nál történő igénybeviteléhez a többségi állami tulajdonban lévő Transelectrica társaság vagyonának részét képező állami forrásokat használnak fel. A Bíróság az állami tulajdonban álló társaságokat illetően korábban megállapította, hogy az állam meghatározó befolyásának gyakorlása révén képes arra, hogy az állami tulajdonban álló társaságok forrásainak felhasználását egyes vállalkozásoknak szánt konkrét előnyök finanszírozása irányába terelje.

- 13 A felperes a *szelektív jellegű támogatás megvalósulásának* feltételét illetően azzal érvel, hogy az a jelen ügy körülményeiből következik. A 138/2013. sz. kormányhatározattal érintett erőművek ugyanis nem üzemelnek folyamatosan, mivel nem rendelkeznek a megszakítás nélküli üzemelésüket biztosító villamosenergia-vásárlókkal. Műszaki szempontból a CEH és a CEO erőművei a hosszú beindítási idő miatt kizárólag akkor tudnának ilyen kiegészítő szolgáltatásokat nyújtani, ha a Transelectrica igénybejelentésének időpontjában éppen üzemelnének. Az erőművek beindítása ugyanakkor igen magas költségekkel is jár.
- 14 A román állam a szóban forgó hiány fedezése céljából a 138/2013. sz. kormányhatározattal szelektív előnyt biztosított egy olyan komplett csomaggal, amely magában foglalja a villamosenergia-hálózatokhoz való garantált hozzáférést és az elsőbbségi alapú teherelosztáshoz való hozzáférést, valamint a rendszerrel kapcsolatos szolgáltatások nyújtásának biztosítását. A 138/2013. sz. kormányhatározat ebben az értelemben az említett két társaság teherelosztással kapcsolatos elsőbbségét ez utóbbiaknak a kiegészítő szolgáltatások nyújtására vonatkozó „kötelezettségével” összefüggésben biztosítja. Ez konkrétan azt jelenti, hogy a Transelectrica köteles ezeket a szolgáltatásokat – a gazdasági érdem figyelmen kívül hagyásával – elsődlegesen a CEH-től és a CEO-tól megvásárolni. Ez a kedvezmény a két társaság számára szelektív előnyt biztosít. A kiegészítő szolgáltatásokat a 138/2013. sz. kormányrendelet hiányában versenyfeltételek alapján, a kínált legalacsonyabb ár függvényében vásárolták volna meg.
- 15 A román állam emellett az említett két társaság számára garantált hozzáférést biztosított a villamosenergia-hálózatokhoz. Ez azt jelenti, hogy a CEH és a CEO bizonyosak lehetnek abban, hogy szállítani fognak egy meghatározott villamosenergia-mennyiséget, ami biztosítja a folyamatos üzemelésüket. A 138/2013. sz. kormányhatározat „biztonsági hálót” hoz létre a CEH és a CEO számára abban az értelemben, hogy a villamosenergia-kereskedők kötelesek a fogyasztók általuk történő ellátásához szükséges villamos energia egy részét e társaságoktól beszerezni.

- 16 A felperes álláspontja szerint a garantált hozzáférés mechanizmusát a megújuló energiára vonatkozóan, abból a célból hozták létre, hogy népszerűsítsék a nem szennyező, környezetbarát előállítási forrásokat. A román állam viszont ezt a rendszert (a szennyező hőenergiát termelő) CEH és CEO javára, abból a célból ültette át, hogy a fent említett előnyöket biztosítsa számukra. Ezen intézkedések megtételével tehát a két szóban forgó társaság üzleti előnyt élvez a versenytársakhoz képest.
- 17 A felpere a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatással és a verseny torzításával kapcsolatos feltételt illetően előadja, hogy a verseny torzítása a szóban forgó intézkedésnek az energiapiac szereplőire gyakorolt káros hatásaiból ered, mivel e piaci szereplők sérelmet szenvednek amiatt, hogy nem rendelkeznek garantált hozzáféréssel a villamosenergia-hálózathoz. E jogot a termelők közül kizárólag a CEO és a CEH számára biztosították. Ezenfelül a Transelectrica azon kötelezettsége, hogy a kiegészítő szolgáltatásokat a CEH-től és a CEO-tól kell megvásárolnia, nem veszi figyelembe a szóban forgó két társaság által előállított villamos energia magas árát, így nincs tekintettel a versenyfeltételekre.
- 18 Végezetül, ami a *bejelentési kötelezettséget* illeti, mivel teljesülnek az állami támogatás megvalósulásának feltételei, a szóban forgó intézkedést be kellett volna jelenteni a Bizottságnak, hogy az értékelni tudja annak a versennyel való összeegyeztethetőségét. Már pusztán a bejelentés elmaradásából is az következik, hogy jogellenes a szóban forgó intézkedés.
- 19 A felperes a 2009/72 irányelv **15. cikke (4) bekezdésének** a 123/2012. sz. törvény 5. cikke (3) bekezdése által történő **átültetését** illetően előadja, hogy bár mindkét rendelkezés a villamosenergia-termelők azonos típusára, vagyis azokra vonatkozik, akik belföldi primer energiaforrásokat használnak és ugyanazt, konkrétan a villamos energia előállításához szükséges teljes primer energia 15%-ának megfelelő korlátot írják elő, e rendelkezések között van egy jelentős eltérés. Amíg ugyanis az irányelv olyan rendkívüli intézkedésre vonatkozik, amely bizonyos termelők számára egyes szigorú feltételek mellett biztosítja az elsőbbségi hozzáférést, a 123/2012. sz. törvény 5. cikkének (3) bekezdése a villamosenergia-hálózatokhoz történő garantált hozzáféréstről szól.
- 20 A garantált hozzáférés fogalma egyébiránt olyan önálló uniós jogi fogalom, amelyet a 2009/28 irányelv (60) preambulumbekzdése határoz meg. Ezenfelül, a 2009/28 irányelv 16. cikke (2) bekezdésének b) pontja úgy szól, hogy a tagállamok rendelkeznek arról, hogy a távvezeték-hálózathoz való hozzáférésnél a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia vagy elsőbbséget élvezzen, vagy garantált hozzáféréssel rendelkezzen. A felperes szerint ezért a garantált hozzáférés kizárólag a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia esetében biztosítható, az azonban nem vonatkozik a nem megújuló energiaforrásokból, például a CEH és a CEO által előállított villamos energiára. Következésképpen úgy tűnik, hogy a garantált hozzáférésnek az említett két társaság által előállított villamos energia tekintetében történő biztosítása sérti a 2009/72 irányelv 15. cikkének (4) bekezdését.

- 21 **Az alperesek és a beavatkozó** előadják, hogy nem teljesülnek az állami támogatás megvalósulásának az EUMSZ 107. cikkben meghatározott feltételei, így a szóban forgó intézkedést nem kellett bejelenteni, a 123/2012. sz. törvény 5. cikkének (3) bekezdése pedig megfelelően ültette át a 2009/72 irányelv 15. cikkének (4) bekezdését.
- 22 **A román kormány** ebben az értelemben arra hivatkozik, hogy az ANRE az a hatóság, amely hatáskörrel rendelkezik a villamosenergia-ipar és a villamosenergia-piac hatékony, átlátható versenyfeltételek mellett történő és a fogyasztók védelmét biztosító működéséhez szükséges kötelező erejű nemzeti szabályozás kidolgozására, elfogadására és alkalmazásának felügyeletére. Az ANRE az uniós szabályozás (különösen a 2009/28 irányelv, a 2010/27 irányelv és a 2009/72 irányelv), valamint a 123/2012. sz. törvény alapján összevetette a garantált vagy elsőbbségi hozzáféréssel és az elsőbbségi alapú teherelosztással kapcsolatos rendelkezéseket a kiegyenlítő szabályozási piacon létező olyan szabályokkal, amelyek alapján az elosztható egységek felhasználása az ajánlati ársorrend kritériuma szerint történik.
- 23 Márpedig, a 138/2013. sz. kormányhatározat szerint a Transelectrica a CEH és a CEO által előállított villamos energia elsőbbségi alapú teherelosztását az ANRE által elfogadott szabályozásokban meghatározott feltételeknek megfelelően köteles elvégezni. Hasonlóképpen, arra a kötelezettségre is, hogy a kiegészítő szolgáltatásokat a két társaság nyújtsa, az ANRE szabályozásában meghatározott feltételek vonatkoznak. A kiegészítő szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos költségeket a hatályos uniós és nemzeti szabályozások tiszteletben tartásával, valamint az ANRE határozatával rendszeresen jóváhagyott tarifák meghatározása módszerének megfelelően a termelők igazolják, és azokat az ANRE tanúsítja.
- 24 A beavatkozó félként eljáró, **gazdaságért, energiaügyért és kereskedelemért felelős miniszterium** a 138/2013. sz. kormányhatározat előkészítő jogi aktusaira hivatkozással előadja, hogy ez utóbbi határozatot a nemzeti villamosenergia-rendszer biztonságos működése és a villamosenergia-ellátás biztonságának biztosítása céljából fogadták el.
- 25 A 138/2013. sz. kormányhatározat a termelőberendezéseknek a nemzeti villamosenergia-rendszer kiegyenlítését célzó teherelosztási tevékenységére vonatkozik. Ebben az értelemben a CEH és a CEO az átvitelirendszer-üzemeltető (Transelectrica) kérelmére az ANRE által meghatározott feltételek szerint nyújthatnak kiegészítő szolgáltatásokat. Az ANRE a szóban forgó szolgáltatások nyújtásának árát az általa elfogadott módszertan alapján határozza meg. A kiegészítő szolgáltatások nyújtása vonatkozásában jóváhagyott ár a szolgáltatások e típusának szabadpiaci súlyozott átlagárához hasonlítható.
- 26 Az ANRE a 2009/72 irányelv és a nemzeti szabályozás során valamennyi termelő vonatkozásában objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételeket határoz meg oly módon, hogy ne sérüljön a villamosenergia-piac megfelelő működése és az e piacon működő többi termelő tevékenysége. A hatályos

- szabályozás és a 138/2013. sz. kormányhatározat nem járhat azzal a hatással, hogy sérüljenek a többi piaci szereplő érdekei. Ezen intézkedések alkalmazása nem okoz torzulást a villamosenergia-piacon és nem minősül versenyellenes bánásmódnak, mivel a kiegészítő szolgáltatások objektíven, a fennálló piaci feltételek függvényében kerültek meghatározásra, és azt az árat, amelyen e szolgáltatásokat nyújtják az ANRE szabályozza.
- 27 E megfontolásokra tekintettel a beavatkozó fél azt állítja, hogy nem valósult meg állami támogatás.
- 28 Az alperes **Transelectrica** kifejti, hogy minden egyes termelő, amely a kiegészítő szolgáltatásoknak a vonatkozó (szabad vagy szabályozott) piacon történő nyújtására vele szerződést kötött, a kiegyenlítő-energia piacon legalább a szerződésben megállapított mennyiséget köteles kínálni. A kiegyenlítő-energia piacon a kiegészítő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók egyike tekintetében sem garantált a tartalékok igénybevétele, mivel arra a piaci szabályok szerint, ajánlati ársorrend alapján kerül sor. Ez a szabály a 138/2013. sz. kormányhatározat hatálya alá tartozó termelőkre is vonatkozik, így semmi nem biztosítja az e termelők által szállított kiegyenlítő szabályozási energia elsőbbségi (vagyis ajánlati ársorrendtől eltérő) felhasználását.
- 29 Romániában a kiegészítő szolgáltatások piaca a tartalékok típusától függetlenül meglehetősen koncentrált, és azon alacsony fokú a verseny. A fent említett szolgáltatások szabadpiaci ára a korlátozott kínálat miatt magas, és a súlyozott kínálati átlagárak sok esetben meghaladják a szabályozott árakat. Ebben az összefüggésben nem állapítható meg bizonyossággal, hogy a 138/2013. sz. törvény rendelkezéseinek hiányában a tartalékok vételára sokkal alacsonyabb lett volna.
- 30 Az ANRE az általa elfogadott hatályos szabályozásban az elsőbbségi alapú teherelosztás fogalmát az uniós szabályozásból vette át, azonban nem tartotta meg e fogalom eredeti jelentését. Az ANRE által elfogadott szabályozásban ugyanis az elsőbbségi alapú teherelosztás kizárólag azokra a helyzetekre korlátozódik, amelyekben meghatározott különös feltételek esetén fennálló jelentős túltermelés miatt a nemzeti villamosenergia-rendszer kiegyenlítése céljából csökkenteni kell a kapacitást. A fent említett elsőbbségi alapú teherelosztás szigorúan a kiegyenlítő-energia piacon meghatározott ajánlati ársorrendhez kapcsolódik, nem kínál versenyelőnyt a kicsi szereplők számára, és kizárólag akkor alkalmazható, ha a kiegyenlítő-energia piacon a napi ajánlatok elérnek egy bizonyos szintet.
- 31 A 138/2013. sz. kormányhatározat tárgyát képező erőművek nem részesülnek elsőbbségi alapú teherelosztásban abban az értelemben, amelyben a megújuló energiaforrások és a kapcsolt energiatermeléssel előállított energia részesül, amint azt a hatályos szabályozás ténylegesen előírja, hanem csak elsőbbség illeti meg azokat egy olyan helyzetben, amikor a kiegyenlítő-energia piacon a napi ajánlati ár a 0,1 lej/MWh érték alá csökken, és csak akkor, ha léteznek a villamosenergia-piacon megkötött szerződések.

- 32 Végezetül, az alperesek azt is kiemelik, hogy a 138/2013. sz. kormányhatározat alapját képező tervezetet a Consiliul Concurenței (versenytanács, Románia) megvizsgálta, és arról kedvező véleményt adott ki, amelyben kifejtette, hogy a villamosenergia-ellátás biztonságára tekintettel elfogadott intézkedések felülírják az állami támogatással kapcsolatos szabályokat. Az INRE emellett azt közölte, hogy a szóban forgó intézkedések tiszteletben tartják az alkalmazandó szabályozást és nem ellentétesek az ANRE által létrehozott szabályozási kerettel.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 33 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy az eljárásnak a hatályon kívül helyezést és az előzetes döntéshozatali eljárás legfelsőbb bíróság általi kezdeményezését követően kialakult jelenlegi állása mellett az érdemben eljáró bíróságot köti a hatályon kívül helyező ítélet tartalma. Az Înalta Curtea de Casație (legfőbb semmitő- és ítélszék) ítéletéből kitűnik, hogy a vizsgálat tárgyát az állami támogatás megvalósulása képezi. A kérdést előterjesztő bíróság emellett osztja a felperesnek a 2009/72 irányelv 15. cikke (4) bekezdése átültetésével kapcsolatban kifejtett kétségeit.
- 34 A kérdést előterjesztő bíróság a felperes érveire hivatkozva az **első kérdést** illetően előadja, hogy a román állam a 138/2013. sz. kormányhatározatot láthatólag amiatt fogadta el, hogy a CEH és a CEO számára nagyobb előnyöket biztosítson, konkrétan: az erőművek folyamatos üzemeltetése által előállított villamos energia garantált értékesítése; a kiegészítő szolgáltatások nyújtása költségeinek csökkentése az erőművek beindítási költségének megszüntetésével és a villamos energia alacsonyabb áron történő előállításával, amely villamos energiát a szabadpiacon, vagy a szabályozott piacon lehet értékesíteni.
- 35 A Bírósághoz fordulás szükségessége az ügy körülményeiből következik, mivel a 138/2013. sz. kormányrendelet szerinti termelők számára biztosított előny nem valamely pénzösszeg, eszköz vagy más érték pusztá átruházásából, hanem a villamosenergia-piac működésének összetett mechanizmusából ered.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróság a **második kérdést** illetően megállapítja, hogy a 138/2013. sz. kormányhatározatot a 123/2012. sz. törvény 5. cikkének (3) bekezdése alapján fogadták el, amely a 2009/72 irányelv 15. cikkének (4) bekezdését ülteti át a belső jogba. Ennek ellenére a két említett rendelkezés eltér egymástól, mivel az irányelv 15. cikkének (4) bekezdése a teherelosztási elsőbbség biztosítására irányul, míg a 123/2012. sz. törvény 5. cikkének (3) bekezdése a villamosenergia-hálózatokhoz való garantált hozzáférésre vonatkozik.
- 37 Következésképpen azt kell meghatározni, hogy az irányelv 15. cikkének (4) bekezdése egy olyan kivételes és korlátozottan alkalmazható rendelkezésnek minősül-e, amely csak az elsőbbségi alapú teherelosztás biztosítását teszi lehetővé, a 138/2013. sz. kormányhatározat által szabályozott garantált hozzáférést viszont nem, különösen abban a szöveggörnyezetben, amelyben a

garantált hozzáférés fogalma a 2009/28 irányelv (60) preambulumbekzdésében meghatározott, önálló fogalom. A szóban forgó irányelv tartalmából az is kitűnik, hogy a garantált hozzáférés kizárólag a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia esetében biztosított, a nem megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia esetében azonban nem. Úgy tűnik, hogy a garantált hozzáférésnek a CEH és a CEO által előállított villamos energia tekintetében történő biztosítása sérti a 2009/72 irányelv 15. cikkének (4) bekezdésében szereplő rendelkezéseket.

- 38 Következésképpen azt kell meghatározni, hogy valamely tagállam az említett rendelkezés alapján biztosíthat-e a hálózatokhoz garantált hozzáférést az olyan társaságok számára, amelyek a villamos energiát nem megújuló energiaforrásokból állítják elő.

MUNKADOKUMENTUM